ARREST VAN HET HOF (TWEEDE KAMER)
VAN 2 JULI 1981 [1]

Smuling-De Leeuw BV
tegen Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, te Rotterdam
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de Nederlandse Tariefcommissie)

„Gemeenschappelijk douanetarief — tariefindeling"

Zaak 160/80

Samenvatting

Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefposten — „Gommen, harsen en andere plantesappen en plantenextracten" in de zin van de posten 13.02 en 13.03 — Begrip — Op industriële wijze door middel van een gecompliceerd procédé vervaardigde gom uitgesloten

De systematische indeling van de goederen in de verschillende afdelingen en hoofdstukken van het gemeenschappelijk douanetarief laat niet toe dat een als bindmiddel aangewende gom, zelfs indien deze naar zijn aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven produkten, wordt gerangschikt onder een van de posten van hoofdstuk 13 van het gemeenschappelijk douanetarief, indien deze gom op industriële wijze wordt vervaardigd door de inwerking van de bacterie Xanthomonas campestris op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel.

In zaak 160/80,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de Nederlandse Tariefcommissie, in het aldaar aanhangig geding tussen

SMULING-DE LEEUW BV, te Rotterdam,

en

INSPECTEUR DER INVOERRECHTEN EN ACCIJNZEN, TE ROTTERDAM,

1 — Procestaal: Nederlands.

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de posten 13.02, 13.03 en 39.06 B van het gemeenschappelijk douanetarief,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: P. Pescatore, kamerpresident, A. Touffait en O. Due, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De verwijzingsbeschikking en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

Op 25 mei 1977 deed verzoekster in het hoofdgeding, de besloten vennootschap Smuling-De Leeuw BV, aangifte ten invoer van „Keltrol, zijnde hoger polymeerprodukt". Volgens de Tariefcommissie is Keltrol de handelsbenaming van het plantaardig produkt xanthangom, dat in de bio-chemische industrie wordt voortgebracht door de bacterie *Xanthomonas campestris* te plaatsen op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel, aangevuld met stikstof, kaliumfosfaat en enkele spoorelementen, welke laatste drie stoffen mede tot voeding van het micro-organisme dienen.

De xanthangom ontstaat daarbij langs metabolische weg, dat wil zeggen door middel van de stofwisseling van de bacterie. Na voltooiing van dit proces wordt het produkt in isopropylalcohol neergeslagen en vervolgens gedroogd en gemalen. Een chemische omzetting vindt niet meer plaats. Xanthangom is een heteropolysaccharide met korte zijketens, zijnde een natuurlijke hogere polymeer, waarvan elke repeterende moleculengroep bestaat uit D-mannose, D-glucose en D-glucoronzuurmoleculen.

Tussen partijen is in confesso dat xanthangom, gezien de structuur, de wijze van ontstaan en het gebruik, overeenkomt met de uit plantaardige produkten verkregen planteslijmen en bindmiddelen bedoeld in post 13.03 van het gemeenschappelijk douanetarief, waarvoor geen invoerrecht is verschuldigd.

Desondanks deelde de Inspecteur — zich baserend op een eigen systematiek van het tarief, die indeling van het ingevoerde produkt onder post 13.03 verhindert — het in onder post 39.06 B van het gemeenschappelijk douanetarief, zodat een douanerecht van 16 % verschuldigd was. Hij bleef bij zijn besluit en wees op 28 november 1977 het bezwaarschrift van Smuling af.

Tegen dit besluit tot afwijzing stelde verzoekster in het hoofdgeding bij de Tariefcommissie beroep in tot nietigverklaring van het besluit van de Inspecteur: zij vroeg indeling van xanthangom onder post 13.03 C III van het gemeenschappelijk douanetarief en, subsidiair, onder post 13.02, waarbij evenmin invoerrechten worden toegepast.

De drie genoemde tariefposten luiden als volgt:

13.02 „Gomlak (schellak), ook indien gebleekt, gommen, gomharsen, harsen en balsems, van natuurlijke oorsprong:

...

B. andere"

13.03 „Plantesappen en plantenextracten; pectinestoffen, pectinaten en pectaten; agar-agar en andere uit plantaardige produkten verkregen planteslijmen en bindmiddelen:

...

C. Agar-agar en andere uit plantaardige produkten verkregen planteslijmen en bindmiddelen:

...

III. andere"

39.06 „Andere hogere polymeren, kunstharsen en kunstmatige plastische stoffen, alginezuren en zouten en esters daarvan daaronder begrepen; linoxyne:

...

B. andere."

Voor de Tariefcommissie betoogde verzoekster in het hoofdgeding dat, gelet op de bewoordingen van de post en de aantekeningen bij hoofdstuk 13, het produkt in post 13.03 specifiek is omschreven, zodat op grond van artikel 4, punt 3, letter a, van het Tariefbesluit 1960 indeling onder deze post moet volgen, en dat de door de Inspecteur gestelde voorwaarde dat de produkten *rechtstreeks* uit plantaardige produkten moeten zijn gewonnen noch uit de tekst van genoemde post, noch uit de toelichting daarbij kan worden afgeleid. In deze twee teksten wordt enkel bepaald dat het produkt moet zijn „verkregen": aan deze voorwaarde voldoet xanthan echter geheel. Wat betreft het argument van de Inspecteur dat het gemeenschappelijk douanetarief een eigen systematiek heeft die de indeling van de goederen in de tariefnomenclatuur volgens eigen daarvoor geldende regels impliceert, merkt verzoekster in het hoofdgeding op, dat die eigen systematiek er weliswaar is, doch dat deze niet los staat van andere (in casu chemische) systematieken waarvan

slechts uitdrukkelijk wordt afgeweken: dit is in het onderhavige geval echter niet geschied.

De Inspecteur wijst erop, dat uit een oogpunt van chemische en biologische systematiek, xanthan grote overeenkomst vertoont met gommen en planteslijmen, en dat de IDR-Nomenclatuur een eigen structuur heeft, die afwijkt van andere systematieken; de samenstellers van het tarief hebben echter de bedoeling gehad onder hoofdstuk 13 alleen die produkten te rangschikken die op natuurlijke wijze ontstaan en die niet op industriële schaal worden verkregen. Derhalve zou enkel indeling onder post 39.06 mogelijk zijn.

De Tariefcommissie verklaart dat het produkt qua aard en samenstelling overeenkomst met de in de posten 13.02 en 13.04 omschreven goederen en dat het tevens behoort tot de hogere polymeren waarop post 39.06 betrekking heeft, en dat indeling moet plaatsvinden volgens de algemene bepalingen voor de toepassing van de Nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief, met name regel 3, letter a, volgens welke de post met de meest specifieke omschrijving voorrang heeft boven posten met een meer algemene strekking. Aangezien de omschrijving „gommen van natuurlijke oorsprong" of „uit plantaardige produkten verkregen planteslijmen en bindmiddelen" meer specifiek is dan de omschrijving „andere hogere polymeren", moeten de posten 13.02 of 13.03 toepassing vinden, indien het ingevoerde produkt onder de omschrijving van alle drie genoemde posten zou kunnen worden gebracht. Doch gelet op het door de Inspecteur opgeworpen middel betreffende de systematiek van het tarief, heeft de Tariefcommissie besloten de procedure te schorsen en de zaak naar het Hof van Justitie te verwijzen voor een antwoord op de volgende vraag:

„Laat de systematische indeling van de goederen in de verschillende afdelingen en hoofdstukken van het gemeenschappelijk douanetarief niet toe dat een gom, die als bindmiddel wordt aangewend en die qua aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven goederen, wordt gerangschikt onder een van de posten van hoofdstuk 13 van het gemeenschappelijk douanetarief, indien deze op industriële schaal is vervaardigd door de inwerking van de bacterie *Xanthomonas campestris* op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel?"

De verwijzingsbeschikking is op 19 juli 1980 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Bij beschikking van 3 december 1980 heeft het Hof ingevolge artikel 95, paragraaf 1, van het Reglement voor de procesvoering besloten de zaak naar de Tweede kamer te verwijzen.

II — Schriftelijke opmerkingen, ingediend krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG

A — Opmerkingen van verzoekster in het hoofdgeding

Verzoekster in het hoofdgeding merkt in de eerste plaats op, dat alleen de basisverordeningen van de Raad, de indelingsverordeningen van de Commissie en de rechtspraak van het Hof rechtskracht hebben, terwijl aan de toelichtingen en indelingsadviezen bedoeld in het Verdrag van Brussel houdende instelling van een Internationale Douaneraad het gezag toekomt van waardevolle hulpmiddelen bij de uitlegging der tariefposten.

Vervolgens herinnert verzoekster eraan, dat tussen partijen overeenstemming bestaat over het feit dat xanthangom een bindmiddel is verkregen uit plantaardige stoffen dan wel een gom van natuurlijke oorsprong. Zij wijst er echter op, dat de omschrijving van de Tariefcommissie volgens haar nog enigszins te zwak is uitgedrukt, waar gesteld wordt dat de onderhavige gom qua aard en samenstelling overeenkomst met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven goederen: de gom komt niet alleen overeen met deze goederen, maar *is* een in deze posten genoemd goed. Het verschil van mening tussen partijen komt pas aan het licht wanneer de inspecteur betoogt dat, hoewel de teksten van de posten inderdaad leiden tot toepassing van de posten 13.03 of 13.02, desalniettemin de systematiek van het tarief zich daartegen verzet; dit standpunt is echter niet gebaseerd op een ter zake rechtskracht hebbende bron, maar op de systematiek van het gemeenschappelijk douanetarief. Volgens verzoekster in het hoofdgeding vraagt de Tariefcommissie aan het Hof, of bovenstaande opvatting van de Inspecteur juist is, waardoor een antwoord op de drie volgende vragen noodzakelijk wordt:

a) Mag bij de toepassing van op zichzelf duidelijke teksten van de posten, niettemin worden uitgegaan van een beweerde systematiek van de Nomenclatuur van het GDT?

Volgens verzoekster dient deze vraag op grond van de algemene bepalingen van het gemeenschappelijk douanetarief, en wel de algemene bepaling genoemd bij letter A, sub a, ontkennend te worden beantwoord:

— luidens deze bepaling zijn voor de indeling wettelijk bepalend „de bewoordingen van de posten en de aantekeningen op de afdelingen of de hoofdstukken en — voor zover dit niet in strijd is met de bewoordingen van bedoelde posten en aantekeningen — de navolgende regels"; derhalve mag niet worden afgeweken van de bewoordingen van de posten, aangezien met name door het voorschrijven van een letterlijke interpretatie van de wettekst uniformiteit is te bereiken in de ongeveer 80 landen die de IDR-Nomenclatuur toepassen.

In concreto, aangezien er geen enkele twijfel over bestaat dat xanthangom een uit plantaardige produkten verkregen bindmiddel is, dan wel een gom van natuurlijke oorsprong, moet indeling onder een van de posten 13.03 of 13.02 volgen;

— aangezien in de aanhef van bovengenoemde algemene bepaling wordt bepaald dat de tekst van de opschriften van de afdelingen, de hoofdstukken en van de onderdelen van hoofdstukken wordt geacht slechts als aanwijzing te gelden, kan een algemene systematiek van de Nomenclatuur afgeleid uit de opschriften van de afdelingen en de hoofdstukken, niet bepalend zijn voor de indeling van goederen;

— tenslotte gebiedt het beginsel van de rechtszekerheid dat de Nomenclatuur van het tarief in alle staten die tot het Verdrag zijn toegetreden, gelijk wordt uitgelegd. Indien echter de stelling zou worden aanvaard dat de systematiek van het tarief mede bepalend is voor indeling, zou dit een verschillende toepassing van de Nomenclatuur en zelfs een afwijking van de bewoordingen van de posten zelf tot gevolg hebben.

b) Zijn de bewoordingen van de posten 13.03 en 13.02 soms niet voldoende duidelijk, zodat er reden is om bij het indelen van goederen onder een van beide posten uit te gaan van deze systematiek?

Met betrekking tot het gemeenschappelijk douanetarief is men veel strikter aan een grammaticale uitleg gebonden dan op andere gebieden van het recht. De systematiek van het gemeenschappelijk douanetarief is echter in feite een uitleg naar de bedoeling van de wetgever en deze mag in geen geval tot resultaten leiden die in strijd zijn met de bewoordingen van een post. Aangezien de bewoordingen van de posten 13.03 en 13.02 volkomen duidelijk zijn en de toelichtingen op deze posten een volledige opsomming van de diverse produkten van deze soorten geven — weliswaar worden enkele specifieke produkten niet ingedeeld onder de posten waar deze soorten normaal ingedeeld worden, doch dit is enkel en alleen omdat ze in andere posten met zoveel woorden zijn genoemd —, moeten alle niet elders genoemde produkten onder de posten 13.02 en 13.03 blijven gerangschikt. Derhalve zullen alle niet elders genoemde bindmiddelen, uit plantaardige produkten op welke wijze dan ook verkregen, en alle gommen van natuurlijke oorsprong ongeacht de wijze en de plaats van vervaardiging, onder de posten 13.02 en 13.03 moeten worden ingedeeld.

c) Nu is aangetoond dat de systematiek van het gemeenschappelijk douanetarief niet relevant is voor de indeling in het gemeenschappelijk douanetarief, is het dan toch zo, dat een gom niet onder de posten 13.03 en 13.02 kan worden ingedeeld, omdat deze op industriële schaal wordt vervaardigd?

Volgens verzoekster in het hoofdgeding is deze vraag erop gericht na te gaan of de teksten van de posten impliciet inhouden dat op industriële schaal vervaardigde produkten niet onder deze posten kunnen worden ingedeeld. Verzoekster meent dat indien dit het geval zou zijn, aan de teksten van de posten zou moeten worden toegevoegd: „mits deze produkten niet op industriële schaal zijn gewonnen." Een dergelijke toevoeging zou niet alleen in strijd zijn met de sub a en b genoemde regels, maar ook met het beginsel van rechtszekerheid, dat meebrengt dat de indeling van waren onder het gemeenschappelijk douanetarief in beginsel op grond van hun objectieve kenmerken geschiedt. Hieruit volgt dat derhalve de kenmerken en objectieve eigenschappen der produkten het beslissend criterium voor hun indeling onder genoemde tariefpost opleveren, zoals het Hof met name heeft overwogen in zijn arrest van 23 maart 1972 (Henck/Hauptzollamt Emden, zaak 36/71, Jurispr. 1972, blz. 187). Aangezien xanthangom derhalve overeenkomt met de kenmerken en eigenschappen van de onder de posten 13.02 en 13.03 ingedeelde produkten, dient hij ook onder deze posten te worden ingedeeld. Onder verwijzing naar het rapport van professor Vliegenhart wijst verzoekster in het hoofdgeding er tenslotte op, dat in de tekst van de posten bepaalde produkten worden vermeld welke op industriële schaal worden vervaardigd in een proces dat meer complex is dan voor de produktie van xanthangom noodzakelijk is.

Zij concludeert dat de door de Tariefcommissie gestelde vraag ontkennend moet worden beantwoord.

B — Opmerkingen van de Franse regering

De *Franse regering* is na een analyse van het gemeenschappelijk douanetarief van mening dat xanthangom slechts onder post 39.06 kan worden ingedeeld. Uit deze analyse blijkt immers dat de produkten volgens bepaalde criteria worden gerangschikt. Een van de voornaamste criteria is dat van de in de produkten vervatte toegevoegde waarde. Zo constateert men vaak een duidelijk verschil tussen wel en niet bewerkte produkten. De Franse regering noemt in dit verband de verschillende indelingen van mineralen en metalen, van wel en niet bereide groenten, van ruw en bewerkt koraal. Een dergelijk criterium geldt weliswaar niet voor alle rubrieken, doch volgens de Franse regering passen hoofdstuk 13 en de twee daarin opgenomen posten 13.02 en 13.03 in een dergelijke systematiek; deze twee posten kunnen immers geen produkten omvatten die — zoals xanthangom — via een ingewikkeld biochemisch procédé zijn vervaardigd.

— In de eerste plaats valt xanthangom niet onder post 13.02.

Hij kan immers niet worden gelijkgesteld met gomlakken, omdat deze slechts van bepaalde tropische bomen kunnen worden gewonnen. De andere in deze post bedoelde produkten worden door de toelichtingen bij de IDR-Nomenclatuur omschreven als een „groep produkten van natuurlijke oorsprong" die niet door de mens zijn bewerkt of slechts een minimale behandeling hebben ondergaan. Overeenkomstig het beginsel dat deze postonderverdeling beheerst, kunnen derhalve slechts niet-bewerkte produkten daaronder vallen en dit sluit xanthangom uit. Weliswaar wordt in enkele zeer zeldzame gevallen natuurlijke xanthangom aangetroffen, maar dan gaat het om een produkt dat niet commercieel wordt geëxploiteerd. Volgens de Franse regering is het derhalve niet ondenkbaar onderscheid te maken tussen natuurlijke xanthangom, die onder hoofdstuk 13 zou kunnen worden ingedeeld, en biochemisch verkregen xanthangom, die daarvan moet worden uitgesloten.

— Xanthangom valt ook niet onder post 13.03, omdat het een te ingewikkeld produkt is om in het aanvaarde indelingsschema te passen.

Met betrekking tot postonderverdeling A, die plantesappen en plantenextracten betreft, wordt immers in genoemde toelichtingen bepaald dat deze produkten „grondstoffen zijn voor de vervaardiging van allerlei produkten" en dat zij van deze post zijn uitgezonderd „indien zij door toevoeging van andere stoffen zijn omgezet in voedingsmiddelen, in geneesmiddelen en andere preparaten." Deze uitzondering heeft ook betrekking op xanthangom.

Ten aanzien van postonderverdeling B, die pectinestoffen betreft, wordt in de toelichtingen verklaard dat het polysacchariden zijn die op industriële schaal worden gewonnen uit natuurlijke produkten. Dat op industriële schaal gewonnen produkten onder deze postonderverdeling zijn opgenomen, is een uitzondering op het gehele hoofdstuk, die dus restrictief moet worden uitgelegd. Het in casu bedoelde „winnen" is volgens de Franse regering een eenvoudiger procédé dan dat waarmee xanthangom wordt

verkregen. Dit produkt is veeleer het resultaat van „fabricage".

Postonderverdeling C tenslotte betreft agar-agar en andere planteslijmen en bindmiddelen. Xanthangom is echter geen agar-agar en ook niet slechts een bindmiddel aangezien hij onder meer wordt aangewend voor het stabiliseren van suspensies en emulsies en de structuur van de onderverdeling de te veel bewerkte produkten uitsluit. Volgens de toelichtingen valt weliswaar meel van het endosperm van johannesbroodpitten onder deze rubriek, „ook indien deze produkten een lichte chemische behandeling hebben ondergaan". Het feit dat in dit geval een lichte modificatie aanvaardbaar is, maakt de indeling van vervaardigde produkten tot een uitzondering; zulks onderstelt ook hier weer het bestaan van een impliciet beginsel, volgens hetwelk de post, behoudens uitzondering, slechts natuurlijke produkten kan omvatten.

De Franse regering is mitsdien van mening dat, waar de door middel van een ingewikkeld biochemisch proces vervaardigde xanthangom niet elders kan worden ingedeeld, hij thuishoort in de post „andere hogere polymeren" (post 39.06).

C — Opmerkingen van de Commissie

Volgens de *Commissie* kan xanthangom op de volgende gronden alleen onder post 39.06 B worden ingedeeld:

1. het gaat hier om een hogere polymeer, die op industriële wijze wordt verkregen door biochemische inwerking;

2. hoewel de chemische structuur van deze gom een grote gelijkenis vertoont met bepaalde produkten van post 13.02, zijn de in deze post bedoelde gommen echter van natuurlijke oorsprong; zij ontstaan op bepaalde bomen door natuurlijke afscheiding of na inkerving, hetgeen wordt bevestigd door de toelichtingen. Bijgevolg kan xanthangom niet onder post 13.02 worden ingedeeld;

3. deze gom kan ook niet onder post 13.03 worden ingedeeld, aangezien hij niet een uit plantaardige produkten verkregen bindmiddel is; hij wordt immers vervaardigd uit maïszetmeel dat reeds uit plantaardige produkten is verkregen. De produktie van xanthangom vindt plaats door middel van een zeer complex syntheseproces, terwijl de onder post 13.03 ingedeelde produkten langs eenvoudige weg uit planten zijn verkregen. Het is dus niet voldoende dat xanthangom eigenschappen heeft die vergelijkbaar zijn met die van produkten bedoeld onder onderverdeling 13.03;

4. in feite zijn noch de eigenschappen van het produkt noch de vraag of het al dan niet op industriële schaal wordt vervaardigd, doorslaggevend voor indeling onder de posten 13.02 en 13.03, doch veeleer het feit dat xanthangom niet een extract is noch een uit plantaardige produkten langs betrekkelijk eenvoudige weg verkregen derivaat, maar het produkt van een industrieel proces, waarin de grondstof — die zelf trouwens geen plantaardig produkt is — door een complex syntheseproces fundamentele structuurwijzigingen ondergaat;

5. het staat bovendien vast dat onder post 39.06 een aantal hogere polymeren en vooral bepaalde polysacchariden zijn ingedeeld die gelijkenis vertonen met xanthangom. Uit de toelichting bij post 39.06 volgt dat deze post niet alleen kunstmatige hogere polymeren omvat, maar ook natuurlijke, zoals bijvoorbeeld dextrane, glycogeen en heparine; het zou dus ongerijmd zijn het met deze produkten qua structuur en produktiewijze sterk vergelijkbare xanthangom niet in post 39.06 in te delen.

De Commissie concludeert derhalve dat het met de systematische indeling van de goederen in de verschillende afdelingen en hoofdstukken van het gemeenschappelijk douanetarief onverenigbaar is een gom, die als bindmiddel wordt gebruikt en die naar aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven goederen, in een der posten van hoofdstuk 13 in te delen, indien deze gom op industriële wijze door inwerking van bacteriën op een voedingsbodem van maïssuiker of door enzymen gehydrolyseerd maïszetmeel wordt vervaardigd.

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 26 maart 1981 hebben verzoekster in het hoofdgeding, te dezen vertegenwoordigd door P. Droog en D. Van Vliet, bijgestaan door J. Vliegenthart, B. Lindberg en K. Wallenfels als deskundigen, en de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te dezen vertegenwoordigd door R. Fischer als gemachtigde, mondelinge opmerkingen gemaakt en de door het Hof gestelde vragen beantwoord.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 21 mei 1981 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 27 juni 1980, ingekomen ten Hove op 10 juli 1980, heeft de Nederlandse Tariefcommissie het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van de posten 13.02, 13.03 en 39.06 B van het gemeenschappelijk douanetarief (hierna: GDT).

2 Deze vraag is gerezen in een geschil met betrekking tot de tariefindeling van „Keltrol F" of „xanthangom", in Nederland ingevoerd door de besloten vennootschap Smuling-De Leeuw BV te Rotterdam en door de Inspecteur der invoerrechten en accijnzen te Rotterdam (hierna: de Inspecteur) ingedeeld onder post 39.06 B van het GDT. Deze indeling leidt tot toepassing van een douanerecht bij invoer van 16 %.

3 De importeur diende eerst een bezwaarschrift in tegen die indeling. Toen de aanvankelijke beslissing werd gehandhaafd, wendde hij zich tot de Tariefcommissie met het verzoek om nietigverklaring van de uitspraak van de Inspecteur, met indeling van het produkt onder post 13.03 C III, subsidiair post 13.02 van het GDT, welke beide tot toepassing van het nultarief leiden.

4 Bovengenoemde drie tariefposten hebben respectievelijk betrekking op de volgende produkten:

„13.02 Gomlak (schellak), ook indien gebleekt; gommen, gomharsen, harsen en balsems, van natuurlijke oorsprong;

...

B. andere"

„13.03 Plantesappen en plantenextracten; pectinestoffen, pectinaten en pectaten; agar-agar en andere uit plantaardige produkten verkregen planteslijmen en bindmiddelen:

...

C. Agar-agar en andere uit plantaardige produkten verkregen planteslijmen en bindmiddelen:

...

III. andere"

„39.06 Andere hogere polymeren, kunstharsen en kunstmatige plastische stoffen, alginezuren en zouten en esters daarvan daaronder begrepen; linoxyne;

...

B. andere".

5 De Tariefcommissie heeft vastgesteld dat het onderhavige produkt „qua aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschre-

ven goederen en dat het tevens behoort tot de hogere polymeren waarop post 39.06 betrekking heeft", en is van oordeel dat algemene bepaling A 3 a voor de toepassing van de nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief moet worden toegepast, volgens welke „de post met de meest specifieke omschrijving ... voorrang (heeft) boven posten met een meer algemene strekking." Bijgevolg is deze rechterlijke instantie van oordeel dat de posten 13.02 en 13.03 van toepassing zijn. De Inspecteur heeft evenwel een aan de systematiek van het tarief ontleend middel opgeworpen: zijns inziens kunnen produkten als het onderhavige, die in een industrieel proces op biochemische wijze worden verkregen, ongeacht de gelijkenis tussen de industriële en de natuurlijke produkten niet worden ingedeeld onder hoofdstuk 13, waarvan de posten betrekking hebben op produkten die op eenvoudige ambachtelijke wijze worden gewonnen. Mitsdien heeft de Tariefcommissie geoordeeld dat zich een vraag van uitlegging van het GDT voordeed en dat zij gehouden was, het Hof te verzoeken zich over die uitleggingsvraag uit te spreken.

6 De Tariefcommissie heeft daarop de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende vraag voorgelegd:

„Laat de systematische indeling van de goederen in de verschillende afdelingen en hoofdstukken van het gemeenschappelijk douanetarief niet toe dat een gom, die als bindmiddel wordt aangewend en die qua aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven goederen, wordt gerangschikt onder een van de posten van hoofdstuk 13 van het gemeenschappelijk douanetarief, indien deze op industriële schaal is vervaardigd door de inwerking van de bacterie Xanthomonas campestris op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel?"

7 Blijkens de formulering van deze vraag en de overwegingen van de verwijzingsbeschikking gaat het erom, of het onderhavige produkt moet worden ingedeeld als een gom „van natuurlijke oorsprong" in de zin van post 13.02, als een „ander uit plantaardige produkten verkregen planteslijm en bindmiddel" in de zin van post 13.03 C III, dan wel als een „andere hogere polymeer" in de zin van post 39.06 B.

8 Volgens de ter terechtzitting voor het Hof afgelegde verklaringen en de bewoordingen van de verwijzingsbeschikking dient in wezen te worden beslist,

of voor de keuze tussen de verschillende mogelijke indelingen al dan niet bepalend is de omstandigheid dat het onderhavige produkt op industriële wijze wordt verkregen. Immers, in de vraag zelf wordt weliswaar gesproken van vervaardiging „op industriële schaal", doch de tegenwerping van de Inspecteur wordt door de verwijzende rechter in de overwegingen van zijn beschikking samengevat als zijnde ontleend aan de systematiek van een tarief dat produkten „van natuurlijke oorsprong" of „op eenvoudige ambachtelijke wijze gewonnen" produkten onderscheidt van „industriële" of, zoals in casu „op biochemische wijze verkregen" produkten. Het bedoelde onderscheid heeft dus stellig veeleer betrekking op de wijze van verkrijging van het produkt dan op de hoeveelheden waarin het wordt vervaardigd.

9 De indeling van de onderhavige gom onder de posten 13.03 of 13.02 van het GDT stuit niet enkel af op de bewoordingen van die posten zelf, maar ook op de logica van hoofdstuk 13, dat — ten tijde van de feiten — betrekking had op „plantaardige grondstoffen voor het verven of voor het looien" en op „gommen, harsen en andere plantesappen en plantenextracten". Welke taalversie van het tarief men ook beziet, het overheersende element dat voor het onderhavige probleem van belang is, is dat de bedoelde produkten „plantenextracten" zijn, dat wil zeggen dat zij zijn verkregen door afscheiding van een bestanddeel van een plant of van een natuurlijk plantaardig produkt. Een van deze vaststelling afwijkende indeling onder dit hoofdstuk van door verwerking van plantaardige stoffen verkregen produkten zou dan ook slechts gerechtvaardigd zijn indien zij uitdrukkelijk in de omschrijving van de tot dit hoofdstuk behorende produkten werden vermeld.

10 Dit is niet het geval met xanthangom. Het is overigens normaal dat dit produkt in hoofdstuk 13 niet uitdrukkelijk wordt vermeld, daar het naar zijn aard niet overeenkomt met een plantenextract. Het betreft hier een produkt dat wordt voortgebracht door middel van een gecompliceerd industrieel biochemisch procédé, waarbij de bacterie Xanthomonas campestris wordt geplaatst op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel, aangevuld met stikstof, kaliumfosfaat en enkele spore-elementen, welke laatste drie stoffen mede tot voeding van het micro-organisme dienen. De xanthangom ontstaat daarbij langs metabolische weg, door middel van de stofwisseling van de bacterie. Het aldus verkregen produkt wordt in isopropylalcohol neergeslagen, gedroogd en tenslotte gemalen. Hieruit valt te concluderen dat, ook al bevat

de voedingsbodem plantenextracten en vindt de omzetting plaats door een biologisch agens, het eindprodukt niet het resultaat is van de afscheiding van een natuurlijk bestanddeel van een plant of plantenextract, maar van een op industriële wijze tot stand gebrachte chemische verandering. Xanthangom is derhalve niet meer een plantenderivaat, maar een geheel nieuwe stof die volgens een ingrijpend verwerkingsprocédé door de chemische industrie wordt verkregen. Hierbij moet worden opgemerkt dat ook uit de door verzoekster overgelegde stukken blijkt dat de in post 13.03 genoemde produkten hetzij op natuurlijke wijze, hetzij door oplossing, hetzij door betrekkelijk eenvoudige chemische verwerking worden verkregen.

11 De vraag van de Tariefcommissie dient derhalve aldus te worden beantwoord, dat de systematische indeling van de goederen in de verschillende afdelingen en hoofdstukken van het gemeenschappelijk douanetarief niet toelaat dat een als bindmiddel aangewende gom, zelfs indien deze naar zijn aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven produkten, wordt gerangschikt onder een van de posten van hoofdstuk 13 van het gemeenschappelijk douanetarief, indien deze gom op industriële wijze wordt vervaardigd door de inwerking van de bacterie Xanthomonas campestris op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel.

Kosten

12 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen en de regering van de Franse Republiek wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen.

13 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

uitspraak doende op de door de Tariefcommissie bij beschikking van 27 juni 1980 gestelde vraag, verklaart voor recht:

De systematische indeling van de goederen in de verschillende afdelingen en hoofdstukken van het gemeenschappelijk douanetarief laat niet toe dat een als bindmiddel aangewende gom, zelfs indien deze naar zijn aard en samenstelling overeenkomt met de in de posten 13.02 en 13.03 omschreven produkten, wordt gerangschikt onder een van de posten van hoofdstuk 13 van het gemeenschappelijk douanetarief, indien deze gom op industriële wijze wordt vervaardigd door de inwerking van de bacterie Xanthomonas campestris op een voedingsbodem van maïssuiker of maïszetmeel.

Pescatore Touffait Due

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 2 juli 1981.

De griffier
A. Van Houtte

De president van de Tweede kamer
P. Pescatore

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL SIR GORDON SLYNN VAN 21 MEI 1981 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Deze zaak heeft betrekking op een zending van vijf 100 lb vaten „Keltrol F", een door de Amerikaanse onderneming Kelco, een onderdeel van Merck & Co. Inc., gefabriceerd produkt dat in Nederland werd ingevoerd door Smuling-De Leeuw BV (hierna: „Smuling").

1 — Vertaald uit het Engels.